

ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

หทัยชนก ขำแตร* และนนทสรวง กลีบผึ้ง

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

*Corresponding author: hataichanok.khu@student.mahidol.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองที่มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับพฤติกรรมกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานที่มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Media Information and Digital Literacy: MIDL) ของผู้ปกครองที่มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 391 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ ในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2564 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย เปรียบเทียบความแปรปรวนของประชากรสองกลุ่ม (F-test) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสหสัมพันธ์ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านอายุของผู้ปกครองมีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานในรูปแบบ Co-use parental mediation (แบบรับรู้การใช้งานร่วมกัน) แตกต่างกันในกลุ่มของผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ 30-39 ปี และช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป ในภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมกรรมการใช้งานร่วมกับเด็กในระดับมาก และมีระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อฯ (MIDL) อยู่ในระดับดี ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองมีระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานในระดับมาก ผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมความรู้และทักษะการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดการใช้งานสื่อออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมในกลุ่มเด็กปฐมวัย

คำสำคัญ : 1. เด็กปฐมวัย 2. การดูแลการใช้งานสื่อในเด็ก 3. การรู้เท่าทันสื่อ 4. การใช้สื่อออนไลน์

Factors influencing the role of parental mediation and supervision in the use of online media by kindergarten students in a private school in Samut Prakan Province

Hataichanok Khumtae* and Nonthasruang Kleebung

*National Institute for Child and Family Development, Mahidol University,
Nakhon Pathom 73170, Thailand*

*Corresponding author: hataichanok.khu@student.mahidol.ac.th

Abstract

This article is part of a research study entitled “Factors Influencing the Role of Guidance and Mediation by Parents in the Use of Online Media by Kindergarten Students in Private Schools in Samut Prakan Province.” The objectives of this study are to 1) examine personal factors of parents that affects the role of guidance and supervision in the use of online media by kindergarten students, 2) explore the relationship between parents’ online media usage behavior and their children’s behavior, as well as the parental guidance and mediation roles in the use of online media in early childhood children, and 3) investigate the relationship between parents’ media and digital literacy levels and their guidance and mediation roles in the online media use of early childhood children. The sample group was the parents of kindergarten students in grades 1-3 in a private school in Samut Prakan Province, academic year of 2021, with a total of 391 participants. The research tools used in this research were online questionnaire and qualitative research through interviews conducted between July-September of 2021. The data were analyzed using Descriptive Statistics, F-test, Independent Sample t-test, One-way Analysis of Variance (One-way ANOVA), and Correlation Analysis. The results of this research revealed that parents of different age groups had significant differences in the level and pattern of supervision, The level of media co-use between children and parents is high, and their level of online media and digital literacy affected a high level of supervision and mediation in online media usage. These findings can be beneficial in promoting knowledge and skills of supervision and mediation in the use of online media among parents of the children in the early childhood stage, fostering appropriate online media use among young children.

Keywords: 1. Early childhood 2. Supervising media use in children 3. Media literacy 4. Online use

บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต และพฤติกรรมประจำวัน การเรียน และการทำงาน จนกลายเป็นความปกติรูปแบบใหม่ (new normal) สถานการณ์ดังกล่าวเร่งวิวัฒนาการของเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อออนไลน์ให้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของผู้คนทุกเพศทุกวัย เด็กปฐมวัยเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความเปราะบางทั้งในด้านวุฒิและคุณวุฒิ แต่ในขณะที่เดียวกันกลับพบว่าเป็นกลุ่มผู้ใช้งานที่เป็นตัวแปรสำคัญในด้านการใช้งานสื่อสารสนเทศภายในครัวเรือน กล่าวคือ ครอบครัวที่มีบุตรหลานในช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัลมากกว่าในครอบครัวที่ไม่มีบุตรหลาน ในช่วงวัยดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กในช่วงวัย 6-11 ปี มีปริมาณการใช้งานที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดในช่วงที่มีการเรียนออนไลน์จากร้อยละ 86.3 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 97.1 ในปี 2564 (National Statistical Office, 2021) เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อออนไลน์ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหลักในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กมากขึ้น ส่งผลให้อายุเริ่มต้นในการใช้งานของเด็กมีค่าเฉลี่ยที่ลดลง ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่ากุมารแพทย์และนักวิชาการด้านสื่อและพัฒนาการมนุษย์ได้ให้คำแนะนำว่าควรงดการใช้งานหน้าจอตลอดรวมถึงสื่อออนไลน์ในเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 2 ปี และใช้งานไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมงต่อวันในเด็กที่มีอายุ 2-5 ปี ทั้งนี้ การใช้งานควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ปกครองอย่างเคร่งครัด เนื่องจากการใช้งานสื่อออนไลน์และอุปกรณ์ดิจิทัลอย่างไม่เหมาะสม สามารถเป็นสาเหตุของปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น ภาวะออทิสติกเทียม พัฒนาการล่าช้า ปัญหาด้านสุขภาพ พฤติกรรมการเข้าสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Hutton, Horowitz-Kraus, Mendelsohn, DeWitt, Holland, & C-MIND Authorship Consortium, 2015; Council on Communications and Media, 2016; Leethochawalit Atthanuphan & Pechkoom, 2015; Child and Youth Media Institute, 2020)

สื่อออนไลน์ในปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลมหาศาล และมีโอกาสเข้าถึงการรับรู้ของเด็กได้ตลอดเวลาที่มีการใช้งาน ซึ่งการใช้งานโดยขาดการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครองอาจทำให้สื่อออนไลน์มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น อิทธิพลด้านความคิดและทัศนคติทั้งต่อตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมเลียนแบบความก้าวร้าว รุนแรง การรับรู้

เรื่องเพศก่อนวัยอันควร ผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคและสุขภาพ และผลกระทบด้านความปลอดภัยและสิทธิส่วนบุคคลของเด็ก (Child and Youth Media Institute, 2020) ดังนั้น การให้การดูแลอย่างใกล้ชิดขณะที่เด็กมีการใช้งานสื่อออนไลน์จากพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูหลักนั้นมีความสำคัญอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็นตัวอย่างในการใช้งานให้กับบุตรหลานแล้ว การใช้ความรู้และทักษะการรู้เท่าทันสื่อของผู้ปกครองเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับบุตรหลานในการใช้งานสื่อออนไลน์ให้เกิดประโยชน์และปลอดภัย จะสามารถเป็นเครื่องมือในการป้องกันบุตรหลานจากผลกระทบในทางลบด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้งานสื่อออนไลน์ได้

การศึกษาในครั้งนี้ มีเป้าหมายที่จะศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อบทบาทการกำกับดูแลและการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานที่อยู่ในช่วงวัย 3-6 ปี โดยปัจจัยที่นำมาพิจารณา คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลาน และปัจจัยด้านสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Media Information and Digital Literacy: MIDL) ของผู้ปกครอง การศึกษาวิจัยนี้มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่เข้าเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1-3 ในโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยเป็นโรงเรียนที่มีการนำสื่อออนไลน์เข้ามาประกอบการเรียนการสอน และผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการเข้าถึงอุปกรณ์ดิจิทัลและสื่อออนไลน์ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ผลของการศึกษาในครั้งนี้จะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การใช้งานสื่อออนไลน์ในเด็กปฐมวัยในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการเพื่อเพิ่มตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็ก และเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาคู่มือหรือแนวทางการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองที่มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลาน และบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลของผู้ปกครองและบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

2. ระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานมีความสัมพันธ์กับบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

3. ระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้รวบรวมทฤษฎีและแนวคิด ดังนี้

1. ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้สื่อ สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลหรือเทคโนโลยี (UNESCO, 2022) ซึ่งครอบคลุมถึงความสามารถของบุคคลในการวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าสื่อ เพื่อช่วยให้สามารถอ่านสื่อออก ไม่ตกเป็นเหยื่อของสิ่งที่สื่อเสนอ และมีภูมิคุ้มกันทางปัญญาที่สามารถแยกแยะและสังเคราะห์โลกความเป็นจริง และโลกที่สื่อสร้างขึ้นมาได้ ยิ่งไปกว่านั้นบุคคลผู้รับสื่อยังควรที่จะสามารถสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลที่ตนได้รับได้หลากหลายรูปแบบ ตรงตามวัตถุประสงค์ (Yenjabok, 2003) UNESCO ได้มีการกำหนดกรอบแนวคิด เรื่อง การส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงออกและการสร้างเสริมสมรรถภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เพื่อให้กลุ่มประเทศสมาชิกนำกรอบแนวคิดดังกล่าวไปปรับใช้ในเชิงนโยบายในประเทศของตน โดยการส่งเสริมและพัฒนาทักษะให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (MIDL) ได้ นั้น จำเป็นต้องพัฒนาทักษะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของ การรู้เท่าทันสื่อทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเข้าถึง

(access) 2) การวิเคราะห์ (analyze) 3) การประเมินค่า (evaluate) และ 4) การสร้างสรรค์ (create) (UNESCO, 2022)

สำหรับในประเทศไทย สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน ได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการทั้งภาครัฐและเอกชน ได้จัดทำตัวบ่งชี้การรู้เท่าทันสื่อ (MIDL) ระดับบุคคล โดยแบ่งตามช่วงวัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ และทักษะ รวมถึงใช้ในการชีวิตสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ ในแต่ละด้านสำหรับบุคคล งานวิจัยนี้มุ่งเน้นพิจารณาชีวิตสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ (MIDL) ของบุคคลในช่วงวัยทำงาน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย โดยขอบเขตการชีวิตสมรรถนะในแต่ละด้าน ดังนี้

1) สมรรถนะด้านการเข้าถึงสื่อ สารสนเทศ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย (access) บุคคลในช่วงวัยทำงาน ไม่เพียงแต่ควรที่จะสามารถเข้าถึงสื่อ ได้อย่างหลากหลาย และตรงตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน แต่ยังคงควรที่จะสามารถอธิบายหลักการใช้สื่อ อย่างถูกต้องและปลอดภัย ในการเข้าถึง

2) สมรรถนะด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ และประเมินสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล (analyze) สมรรถนะในด้านนี้มีความสำคัญในการใช้งานสื่อ ในด้านการพิจารณาคุณค่าและวัตถุประสงค์ของสื่อ เพราะไม่เพียงแต่บุคคล จะสามารถเข้าถึงและเปิดรับสื่อ ได้อย่างหลากหลาย แต่ควร มีความสามารถในการวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์เชิงอำนาจ กลุ่มทุน การเมือง และกฎหมายที่มีต่อการทำงานของสื่อ เพื่อใช้ในการประเมินเนื้อหาและความหมายในทางตรง และทางอ้อมของเนื้อหาสื่อ รวมถึงความเสี่ยง ความปลอดภัย และผลที่อาจเกิดจากการใช้สื่อ สารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล

3) สมรรถนะด้านการสร้างสรรค์เนื้อหาและข้อมูลสารสนเทศ (create) สมรรถนะด้านนี้มีความสำคัญต่อบุคคลผู้รับสื่อ ในแง่ของการใช้งานสื่อ สารสนเทศ ในฐานะของผู้ผลิตสื่อ ซึ่งควรที่จะสามารถเปรียบเทียบคุณลักษณะของเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งยังตระหนักถึงสิทธิและความรับผิดชอบ ในฐานะพลเมืองของตนเองและผู้อื่น

4) สมรรถนะด้านการประยุกต์ใช้และการเปลี่ยนแปลง (reflect & act) สมรรถนะด้านนี้มุ่งให้บุคคลผู้ใช้งานสื่อ มีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของสังคม สามารถเสนอแนะแนวทางในการตรวจสอบและแก้ปัญหาให้กับส่วนรวม

2. บทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครอง (parental mediation) หมายถึง การที่ผู้ปกครองนำเอาวิธีการที่สามารถสอดส่องและควบคุมการใช้งานสื่อของบุตรหลานจากหลากหลายวิธีมาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างระเบียบวินัยในการใช้งานสื่อออนไลน์ในบุตรหลาน (Nikken & Oprea, 2018) จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า มีการจำแนกบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ในบุตรหลานของผู้ปกครองตามบริบทของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งรูปแบบบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครอง (parental mediation) จากวิธีการปฏิบัติออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1) บทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางแบบมีส่วนร่วม (active parental mediation) หมายถึง ผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเด็กขณะที่มีการใช้งาน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กพบปัญหาจากการใช้งานสื่อออนไลน์ (Shin & Li, 2017; Hibbs & Kulapichitr, 2016)

2) บทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางแบบกำหนดเงื่อนไขและกฎกติกา (restrictive parental mediation) หมายถึง ผู้ปกครองจำกัดขอบเขตการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กในการใช้งานด้านเนื้อหา สถานที่ หรือเวลา ผู้ปกครองอาจทำการกำกับดูแลนี้ด้วยตนเองหรือการตั้งค่าจากอุปกรณ์ที่เด็กใช้งาน เช่น จำกัดการเข้าถึงข้อมูลในบางประเภท กำหนดเวลาในการใช้งานต่อครั้ง เป็นต้น โดยการกำกับดูแลในรูปแบบนี้ผู้ปกครองจะไม่มีส่วนร่วมในการใช้งานกับเด็ก (Shin & Li, 2017)

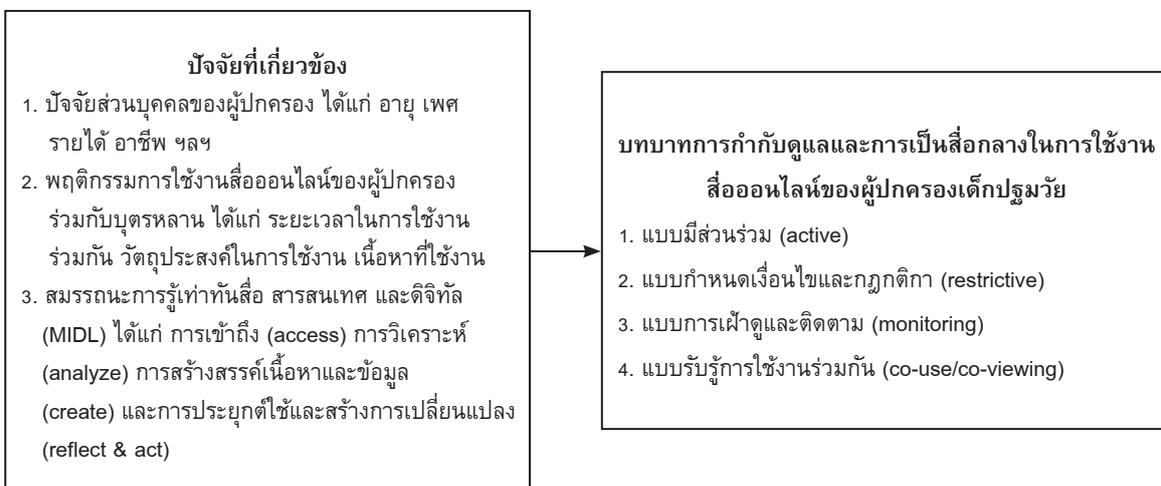
3) บทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางแบบการเฝ้าดูและติดตาม (monitoring parental mediation)

หมายถึง ผู้ปกครองตรวจสอบการใช้งานสื่อออนไลน์ในขณะที่เด็กกำลังใช้งาน หรือตั้งค่าเพื่อตรวจสอบประวัติการใช้งานย้อนหลัง โดยวิธีการกำกับดูแลนี้ผู้ปกครองจะไม่มีส่วนทำกิจกรรมร่วมกับเด็กขณะที่มีการใช้งานสื่อออนไลน์ แต่อาจช่วยเหลือเมื่อเด็กพบปัญหาในการใช้งาน (Livingstone & Helsper, 2008; Kirwil, 2009; Nikken & Jansz, 2014)

4) บทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางแบบรับรู้การใช้งานร่วมกัน (co-use/co-viewing parental mediation) หมายถึง ผู้ปกครองอยู่ร่วมกับเด็กขณะที่มีการใช้งานสื่อออนไลน์ สามารถรับรู้ถึงการใช้งานของเด็ก โดยที่ผู้ปกครองไม่มีบทสนทนาหรือทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก (Livingstone & Helsper, 2008; Kirwil, 2009; Nikken & Jansz, 2014)

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ได้นำเอาปัจจัยที่สามารถส่งผลต่อความแตกต่างของรูปแบบบทบาทการกำกับดูแลและเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานภายในครอบครัวเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง พฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลาน และสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศและดิจิทัล (MIDL) ของผู้ปกครอง และในส่วนของรูปแบบบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบมีส่วนร่วม (active) 2) แบบกำหนดเงื่อนไขและกฎกติกา (restrictive) 3) แบบการเฝ้าดูและติดตาม (monitoring) และ 4) แบบรับรู้การใช้งานร่วมกัน (co-use/co-viewing) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods) โดยในเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองหรือผู้ดูแลใกล้ชิดของเด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีบริบูรณ์ ถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1-3 ปีการศึกษา 2564-2565 ในโรงเรียนเอกชน ประเภทโรงเรียนสามัญปกติที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 391 คน และในเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน

ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามออนไลน์ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองและพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลาน ค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคัลฟาเท่ากับ 0.82 ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ของผู้ปกครอง ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคัลฟา เท่ากับ 0.90 และส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการให้ความสำคัญและการตระหนักรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย และรูปแบบบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคัลฟา เท่ากับ 0.84

ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการใช้คำถามสัมภาษณ์ให้ครอบคลุม 4 ประเด็นหลัก ที่มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ได้แก่ 1) พฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลาน 2) บทบาทการกำกับดูแลของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลาน 3) ทศนคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้งานสื่อออนไลน์และการเรียนออนไลน์ของเด็กปฐมวัย และ 4) ทักษะการใช้งานสื่อออนไลน์และผลกระทบจากการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็ก

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1-3

ปีการศึกษา 2564 ในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 13 โรงเรียน และได้รับการตอบรับกลับมาจากผู้ปกครองทั้งสิ้น 391 คน คิดเป็นร้อยละ 95.13 จากจำนวนผู้ปกครองทั้งหมด โดยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 89.00 เพศชาย ร้อยละ 10.74 และเพศทางเลือก (LGBTQ+) ร้อยละ 0.26 มากกว่าครึ่งเล็กน้อยมีอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 55.80 รองลงมา คือ มีอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 26.60 และอายุต่ำกว่า 30 ปี ประมาณร้อยละ 17.60 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 58.06 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 27.62 ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 7.41 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละร้อยละ 6.91 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.83 รองลงมา คือ 30,000-45,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 26.34 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 45,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.83

ในการศึกษาด้านภาพรวมพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ร่วมกับบุตรหลานของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าผู้ปกครองและบุตรหลานมีการใช้งานสื่อออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ วิตไอคอล รับ-ส่งข้อความ ฯลฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.83) รองลงมา คือ การใช้งานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กร่วมกัน เช่น ทำแบบฝึกหัด เรียนออนไลน์ ฯลฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.87) และการใช้งานสื่อออนไลน์เพื่อความบันเทิงร่วมกัน เช่น เล่นเกม ดูหนัง ฟังเพลง อ่านนิทาน ฯลฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

สำหรับด้านระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผู้ปกครองมีระดับสมรรถนะ MIDL รวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.49) โดยสามารถเรียงลำดับรายด้านได้ดังนี้ คือ สมรรถนะการสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.73) สมรรถนะการเข้าถึง ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.53) สมรรถนะการวิเคราะห์ วิพากษ์และประเมิน ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.57) และสมรรถนะการประยุกต์ใช้และสร้างการเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลาน

การใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลาน	\bar{x}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
ใช้งานร่วมกันประมาณ 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง	3.51	0.86	มาก
ทำกิจกรรมเพื่อความบันเทิง	3.60	0.81	มาก
ใช้เพื่อโพสต์ภาพ/วิดีโอในโซเชียลมีเดีย	3.31	0.85	ปานกลาง
ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก	3.86	0.87	มาก
ใช้เพื่อทำงานอดิเรกร่วมกัน	3.40	0.86	ปานกลาง
ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารร่วมกัน	4.02	0.83	มาก
รวม	3.62	1.18	มาก

ตารางที่ 2 ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ของผู้ปกครองรวมทั้ง 4 ด้าน

สมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล	\bar{x}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
สมรรถนะการเข้าถึง	4.08	0.53	ดี
สมรรถนะการวิเคราะห์ วิพากษ์และประเมิน	4.05	0.57	ดี
สมรรถนะการสร้างสรรค์	4.16	0.73	ดี
สมรรถนะการประยุกต์ใช้และสร้างการเปลี่ยนแปลง	3.71	0.62	ดี
รวม	4.00	0.49	ดี

ผลการศึกษากำกับดูแลการให้คำปรึกษาและการตระหนักรู้ในการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อคำถามที่ระบุว่าเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่ต้องกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็ก ผู้ปกครองจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะการใช้สื่อออนไลน์ เพื่อให้คำแนะนำที่ถูกต้องกับบุตรหลาน และกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ในส่วนของภาพรวมระดับการกำกับดูแลและ

การเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานทั้ง 4 รูปแบบ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.51) โดยเรียงลำดับรูปแบบการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองได้ดังนี้ คือ 1) Monitoring parental mediation ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.66) 2) Active parental mediation ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.63) 3) Restrictive parental mediation ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.74) และ 4) Co-use/co-viewing parental mediation ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.63) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองทั้ง 4 รูปแบบ

รูปแบบการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์	\bar{x}	S.D.	ระดับการกำกับดูแล
Active parental mediation	3.99	0.63	มาก
Restrictive parental mediation	3.94	0.74	มาก
Monitoring parental mediation	4.16	0.66	มาก
Co-use/co-viewing parental mediation	3.77	0.63	มาก
รวม	3.97	0.51	มาก

บทความนี้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ได้แก่ 1) ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองที่มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานและบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลของผู้ปกครองและบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย

1. ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองที่มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย โดยปัจจัยส่วนบุคคลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีเพียงปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองด้านอายุที่มีผลต่อบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย โดยพบว่าผู้ปกครองที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มีบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัยในรูปแบบ Co-use/co-viewing parental mediation แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอายุ 30-39 ปี

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยรายคู่ ช่วงอายุของผู้ปกครองกับระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย

อายุของผู้ปกครอง	ค่าเฉลี่ย (x)	ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์	30-39 ปี	40 ปีขึ้นไป
		4.0522	3.7257	3.6827
ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์	4.0522	-	0.3264*	0.3694*
30-39 ปี	3.7257		-	0.0351
40 ปีขึ้นไป	3.6827			-

* $p < 0.05$

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานกับระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย

ระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลาน		
	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	P (Sig.)
ระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครอง	0.385**	0.000

** $p < 0.01$

และช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 4

2. ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานและบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย โดยระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานจะประกอบด้วยเวลาที่ของระยะเวลาในการใช้งานร่วมกันประมาณ 1-2 ชั่วโมงต่อวัน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการใช้งานร่วมกัน ซึ่งผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ร่วมกับบุตรหลานอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานและบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย พบว่า ระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานและระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ร่วมกับบุตรหลานมาก จะมีบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานมาก ดังตารางที่ 5

3. ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลของผู้ปกครองและบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาพรวมระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับดี และเมื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลของผู้ปกครองและบทบาทการกำกับดูแลและ

การเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย พบว่า ระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) กับระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า ผู้ปกครองที่มีระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอยู่ในระดับดี จะมีบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์บุตรหลานมาก ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล กับระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย

ระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลของผู้ปกครอง		
	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	P (Sig.)
ระดับการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครอง	0.488**	0.000

**p<0.01

ในส่วนงานวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแนวคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วย 4 ประเด็นคำถามดังนี้

1. พฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลาน ผู้ปกครองร้อยละ 33.33 ให้ข้อมูลว่า เด็กมีอุปกรณ์ดิจิทัล เช่น โทรศัพท์สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือโน้ตบุ๊กเป็นของตนเอง โดยผู้ปกครองจัดหาให้ สืบเนื่องมาจากการเรียนออนไลน์ ในขณะที่ผู้ปกครองมากกว่าร้อยละ 50 ระบุว่าบุตรหลานของตนมีประสบการณ์ในการใช้สื่อออนไลน์ในช่วงอายุ 13 เดือนขึ้นไป และก่อนที่จะมีการเรียนออนไลน์ โดยจุดเริ่มต้นในการใช้งานครั้งแรกของเด็กเกิดขึ้นระหว่างที่เด็กอยู่ในความดูแลของผู้อื่น เช่น ญาติ ปู่ย่า ตายาย เพื่อนบ้าน เป็นต้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า บุตรหลานของตนได้รับอนุญาตให้เลือกใช้งานแอปพลิเคชันและเนื้อหาที่ชอบเองได้อย่างอิสระ นอกเหนือจากช่วงเวลาในการเรียนออนไลน์ โดยแอปพลิเคชันที่เด็กใช้งานเป็นประจำ เช่น YouTube, Tiktok, Facebook และเกม เป็นต้น และระยะเวลาในการใช้งานต่อวันเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 30 นาที ถึง 2 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังพบว่าในบางครอบครัวมีประสบการณ์จากการที่เด็กสั่งซื้อของเล่นจากแอปพลิเคชันออนไลน์

“...น้องชอบดูการ์ตูน เกม บางทีก็ดูวีวีของเล่น แล้วก็แอบสั่งของเล่นมาส่งที่บ้านเอง แม่ต้องขู่ว่าเดี๋ยวจะแจ้งตำรวจจับ...”

(ผู้ปกครอง 1, นักเรียนชายอนุบาล 2)

“...เขาอยู่กับคุณย่าเป็นส่วนใหญ่ คุณย่าให้ดูเนื่องจากไม่มีเวลาดูแล ดูไปเรื่อย ๆ ไม่มีเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจง ดูจนกว่าจะเบื่อ บางทีก็เปิดไว้ทั้งวัน...”

(ผู้ปกครอง 8, นักเรียนชายอนุบาล 1)

2. บทบาทการกำกับดูแลของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลาน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ข้อมูลในส่วนนี้ว่า ในครอบครัวตนเองไม่มีรูปแบบการกำกับดูแลในลักษณะที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และผู้เลี้ยงดู ซึ่งจะประกอบด้วยกำหนดช่วงเวลา และระยะเวลาในการใช้งานให้กับเด็ก การเลือกเนื้อหาหรือแอปพลิเคชันที่เหมาะสมให้กับเด็กเอง หรือติดตามการใช้งานของเด็กผ่านการตั้งค่าที่ตัวเครื่อง

3. ทักษะคิดของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้งานสื่อออนไลน์และการเรียนออนไลน์ของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้งานสื่อออนไลน์และการเรียนออนไลน์ของเด็กปฐมวัยใน 2 ประเด็น คือ 1) การใช้งานสื่อออนไลน์ในเด็กยุคปัจจุบันเป็นเรื่องที่ปกติเพราะเด็กจำเป็นต้องใช้งานสื่อเหล่านี้ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว เพียงแค่ผู้ปกครองต้องดูแลอย่างใกล้ชิด และ 2) ไม่เห็นด้วยที่จะให้เด็กในช่วงวัยนี้ใช้งานสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนั่งเรียนออนไลน์เป็นระยะเวลานาน ๆ เนื่องจากเด็กยังเล็กมาก และส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กมากกว่าผลดีที่เด็กจะได้รับจากการเรียนรู้ด้วยวิธีดังกล่าว นอกจากนี้ผู้ปกครองบางส่วนได้ให้แนวทางในการปรับการเรียนการสอน

ออนไลน์เพิ่มเติมว่า การเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด (live) จะได้รับความร่วมมือจากเด็กมากกว่า เพราะนักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน แต่อย่างไรก็ดี ระยะเวลาในการเรียนไม่ควรนานเกินไปจนเด็กรู้สึกเบื่อ ในส่วนของครูผู้สอน เทคนิคการสอน และการเตรียมตัวของผู้สอน ก็นับว่ามีความสำคัญมากเช่นกัน ที่จะช่วยดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้

4. ทักษะการใช้งานสื่อออนไลน์และผลกระทบจากการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็ก ในส่วนของทักษะการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็ก ผู้ปกครองทั้ง 15 คน รายงานว่าเด็กมีทักษะในการใช้งานสื่อออนไลน์เพิ่มขึ้นจากการเรียนออนไลน์ เด็กสามารถเปิดใช้งานอุปกรณ์ ปลอดภัย และเข้าแอปพลิเคชันเพื่อเรียนออนไลน์ได้เอง ยิ่งไปกว่านั้น บางครอบครัวพบว่าเด็กสามารถดาวน์โหลดเกม แอปพลิเคชัน และอัปเดตรูปภาพ หรือคลิปวิดีโอได้ด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้เด็กเกิดความสนใจและมีการใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัลและสื่อออนไลน์ได้บ่อยขึ้น

อย่างไรก็ตามงานวิจัยเรื่องนี้ พบว่า ผู้ปกครองบางท่าน รายงานผลกระทบที่น่าตกใจจากการใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัลและสื่อออนไลน์ ทั้งช่วงก่อนการเรียนออนไลน์และหลังจากมีการเรียนออนไลน์ คือ 2 จาก 15 ครอบครัว รายงานว่าบุตรหลานของตนมีพัฒนาการล่าช้าจากการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างไม่เหมาะสมตั้งแต่ช่วงวัยก่อน 1 ปี และได้รับคำแนะนำจากแพทย์ให้หยุดการใช้งานสื่อออนไลน์ทุกชนิด ซึ่งผู้ปกครองปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดมาโดยตลอด จนกระทั่งเมื่อเด็กต้องเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ไม่สามารถควบคุมผลกระทบเชิงลบจากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวได้ และนอกจากนี้ยังพบมากกว่า 10 ครอบครัวที่รายงานว่าบุตรหลานของตนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางลบซึ่งเห็นได้ชัดว่าได้รับอิทธิพลมาจากการใช้งานสื่อออนไลน์ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าวทั้งคำพูดและพฤติกรรมการแสดงอารมณ์รุนแรงเวลาไม่ได้ตั้งใจหรือไม่ได้ใช้โทรศัพท์มือถือหรือไอแพด (iPad) และแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเลียนแบบสื่อออนไลน์ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ มีผลต่อการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางของผู้ปกครองในการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองที่อยู่ในช่วงวัยทำงานมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทในการกำกับดูแลและการเป็น

สื่อกลางในรูปแบบ Co-use/co-viewing คือ อนุญาตให้เด็กใช้งานสื่อออนไลน์ โดยไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมบนสื่อออนไลน์กับเด็กเนื่องจากมีภาระหน้าที่ที่ต้องบริหารจัดการ ทำให้ไม่สามารถใช้งานสื่อร่วมกับเด็กได้ตลอดเวลา การสร้างกฎกติกาสามารถควบคุมได้ยาก และไม่มีเวลาในการติดตามการใช้งานของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองจึงอนุญาตให้เด็กใช้งานได้อย่างอิสระในบริเวณเดียวกัน ซึ่งผู้ปกครองสามารถสอดส่องการใช้งานของเด็ก โดยหากพบว่ามีการใช้งานเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ก็จะบอกให้เด็กหยุดดูหรือเปลี่ยนเนื้อหา ระยะเวลาในการใช้งานไม่มีการกำหนดชัดเจน หรือเด็กสามารถใช้งานได้จนกว่าจะเบื่อ ผลของการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาส่วนใหญ่ที่พบว่าผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยมีความรู้และทักษะในการใช้สื่อออนไลน์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก และมีการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ในเด็กอยู่ในระดับดี (Kleebpung, Plitponkampim, Khamnong, Lertwasadatrakul, Ruksee, Permpoonputtana, & Chumchua, 2021; Sansri, 2021) แต่หากพิจารณารายละเอียดของการปฏิบัติแล้วพบว่าผู้ปกครองยังมีความรู้ความเข้าใจในด้านการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานไม่สอดคล้องกับหลักพัฒนาการเด็กอยู่ในบางประเด็น การกำกับดูแลด้านเนื้อหาของสื่อ นอกจากจะพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาแล้ว ควรพิจารณาถึงคุณภาพของสื่อออนไลน์ที่เหมาะสมกับเด็กในช่วงวัยต่าง ๆ ด้วย สื่อออนไลน์ที่มีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องยาวนาน สามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็ก เช่น ปัญหาสายตาสั้น-เอียง ตาล้า และสมาธิไม่จดจ่อ (Kreetapirom, 2020) การกำกับดูแลด้านเวลาไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมงต่อวัน ตามคำแนะนำของแพทย์ (Council on Communications and Media, 2016) การให้เด็กใช้งานเป็นเวลานานโดยไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การใช้งานสื่อออนไลน์พร้อมกับการทำกิจกรรมอื่น โดยเฉพาะก่อนเข้านอน ส่งผลต่อการทำหน้าที่บริหารของสมองระดับสูง การเรียนรู้ สติปัญญา พัฒนาการด้านภาษาและสังคม คุณภาพของการนอนและการใช้ชีวิตประจำวัน (Kaenkrai & Ketkaew, 2021)

จากสมมติฐานที่ 2 ระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานมีความสัมพันธ์กับบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย พบว่า ระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ร่วมกับบุตรหลานของผู้ปกครองมีผลต่อการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

โดยเมื่อผู้ปกครองและบุตรหลานจะมีการใช้งานสื่อออนไลน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ในด้านการติดต่อสื่อสารและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ปกครองจะมีโอกาสในการช่วยเด็กเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม และหลีกเลี่ยงสื่อที่มีเนื้อหาประเภทความรุนแรง การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shin and Li (2017) ที่พบว่า ครอบครัวที่มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (authoritative parenting style) จะให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมและใช้งานสื่อออนไลน์ร่วมกับเด็ก และมีแนวโน้มที่จะใช้การกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ในเด็กในรูปแบบ Active parental mediation ในขณะที่ครอบครัวที่พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลา หรือไม่สนใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก แต่อนุญาตให้เด็กใช้งานสื่อออนไลน์ จะมีแนวโน้มในการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็กในรูปแบบ Restrictive และ Monitoring parental mediation ผลจากงานวิจัยนี้ สะท้อนว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และทักษะในการใช้งานสื่อออนไลน์ของตนเอง และปฏิบัติให้เด็กเห็นทุกครั้งเมื่อมีการใช้งานสื่อออนไลน์ร่วมกัน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก และในขณะเดียวกันผู้ปกครองยังสามารถให้ความรู้และฝึกฝนทักษะรู้เท่าทันสื่อให้กับบุตรหลานระหว่างที่มีการใช้งานร่วมกัน ซึ่งช่วยสร้างทัศนคติที่ดีในการใช้งานสื่อออนไลน์ภายในครอบครัว

จากสมมติฐานที่ 3 ระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับบทบาทการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โดยพบว่าผู้ปกครองที่มีระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในระดับดี มีบทบาทในการกำกับดูแลและเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานในระดับมาก ตัวอย่างเช่น การทำกิจกรรมบนสื่อออนไลน์ร่วมกับเด็ก ช่วยเด็กเลือกเนื้อหาหรือหาข้อมูลที่สนใจ ให้คำแนะนำในการใช้งานสื่ออย่างปลอดภัยและเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ ที่อยู่ในความสนใจของเด็กอยู่เสมอ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Nikken and Oprea (2018) ที่ระบุว่าความรู้และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีส่งผลต่อทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้งานสื่อดิจิทัลของเด็ก ผู้ปกครองที่มีขอบเขตความสามารถจำกัด จะปิดกั้นการใช้งานสื่อดิจิทัลของเด็กด้วยการควบคุม (restriction) การใช้งานของเด็กในด้านต่าง ๆ ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีทักษะการเข้าถึงสื่อสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีในระดับดี สามารถกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานได้ดีและเห็นผล

ในทางปฏิบัติ (Sansri, 2021) งานวิจัยนี้สะท้อนข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ปกครองที่มีสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในระดับที่มากขึ้น จะเพิ่มความตระหนักถึงผลกระทบในทางบวกและลบจากการใช้งานสื่อออนไลน์ และให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานอย่างใกล้ชิดมากกว่าการใช้กฎระเบียบในการห้ามหรือควบคุมการใช้งานสื่อออนไลน์ของเด็ก

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของบทบาทในการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ในบุตรหลานของตนเอง แต่พบว่าในทางปฏิบัติแล้วมีปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการนำเอาความรู้และทักษะที่มีมาประยุกต์ใช้ภายในครอบครัว เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยตามสมมติฐานที่ระบุไว้ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุของผู้ปกครองส่งผลต่อรูปแบบในการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ในบุตรหลาน กล่าวคือในกลุ่มผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จะมีการใช้งานร่วมกับบุตรหลาน หรือ Co-viewing มากกว่ากลุ่มผู้ปกครองในช่วงอายุอื่น ๆ ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมทำให้ทราบว่าความรู้และทักษะด้านการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้ผู้ปกครองในกลุ่มนี้ปรับตัวเพื่อใช้งานร่วมกับเด็กได้เป็นอย่างดี ปัจจัยต่อมา คือ ด้านระดับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลาน งานวิจัยนี้พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับบทบาทการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ในบุตรหลาน ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยพยายามที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมบนสื่อออนไลน์ร่วมกับบุตรหลาน และจะคอยชี้แนะแนวทางการใช้งานที่เหมาะสม รวมถึงขอความร่วมมือในการใช้งานเพื่อปลูกฝังทักษะการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยให้กับบุตรหลานได้มากยิ่งขึ้น และปัจจัยสุดท้าย คือ ด้านระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ (MIDL) ของผู้ปกครอง พบว่า มีความสัมพันธ์กับบทบาทการกำกับดูแลการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลานในทิศทางเดียวกัน ผู้ปกครองที่มีระดับสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ (MIDL) ในระดับดี จะมีการปรับใช้กฎกติกา และมีข้อตกลงที่ชัดเจนร่วมกับบุตรหลานในการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม ให้ความรู้ รวมถึงชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และโทษจากการใช้งานสื่อออนไลน์ในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยปลูกฝังให้เด็กมีทัศนคติที่ดีในการใช้งานสื่อออนไลน์เพื่อต่อยอดและเกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีความตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะของการกำกับดูแลและการเป็นสื่อกลางในการใช้งานสื่อออนไลน์ของบุตรหลาน แต่ยังคงขาดปัจจัยสนับสนุนเพื่อที่จะสามารถเอื้อประโยชน์ให้ผู้ปกครองได้เข้าถึงองค์ความรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ได้จริง ดังนั้น สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในฐานะของการเป็นสื่อกลางในสังคม ควรทำงานร่วมกันในการจัดกิจกรรมหรือแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้มีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสื่อออนไลน์ในด้านต่าง ๆ รวมถึงพัฒนาสมรรถนะในการรู้เท่าทันสื่อ (MIDL) ให้สามารถนำมาปรับใช้เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในด้านการกำกับดูแลการใช้งานสื่อนั้น มีรายละเอียดของตัวแปรที่เกี่ยวข้องหลายด้าน โดยเฉพาะการใช้งานสื่อออนไลน์มีรายละเอียดที่ค่อนข้างมาก ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรพิจารณาการออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods) และควรคำนึงถึงข้อจำกัดของเครื่องมือที่เป็นลักษณะของแบบประเมินตัวเอง (self-assessment) เนื่องจากแบบสอบถามหรือข้อคำถามสัมภาษณ์ที่ให้ผู้ปกครองแสดงทัศนคติหรือความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมตนเองเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน อาจมีผลต่อการให้ข้อมูลที่แท้จริง

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรพิจารณาตัวแปรด้านรูปแบบการเลี้ยงดู (parenting style) ความรู้ด้านพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองหรือผู้ดูแลหลัก เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็นที่ศึกษาอย่างลุ่มลึกและกว้างขวาง ซึ่งสามารถนำผลการศึกษามาขยายเป็นองค์ความรู้ในหลากหลายด้านที่เกี่ยวข้อง

3. ผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาในเรื่องนี้ในอนาคต ควรพิจารณาทำการวิจัยต่อยอดในพื้นที่ที่มีความกระจายตัวของชุมชน และมีความแตกต่างทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ เนื่องจากผลการวิจัยอาจสะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลในเชิงลึกที่มีความหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถนำมาบูรณาการเป็นองค์ความรู้หรือนโยบายที่จะเกิดประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะ

References

- Child and Youth Media Institute. (2020). **Indicators of Media Information and Digital Literacy for Democratic Citizen** (ตัวบ่งชี้การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลระดับบุคคลเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย). [Online]. Retrieved March 20, 2022 from <http://cclickthailand.com/wp-content/uploads/2020/07/ตัวบ่งชี้สสย-ฉบับสมบูรณ์-15-มีนาคม-ดร.อุษา-บักกิ้นส์.pdf>
- Council on Communications and Media. (2016). Media and young minds. **Pediatrics**, 138(5): e20162591.
- Hibbs, Pawinee, & Kulapichitr, Udomluck. (2016). Roles of parental mediation for promoting media literacy of preschoolers in Child Development Centers in the Bangkok Metropolis (บทบาทของผู้ปกครองในการเป็นสื่อกลางเพื่อส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร). **An Online Journal of Education**, 11(1): 18-29.
- Hutton, J. S., Horowitz-Kraus, T., Mendelsohn, A. L., DeWitt, T., Holland, S. K., & C-MIND Authorship Consortium. (2015). Home reading environment and brain activation in preschool children listening to stories. **Pediatrics**, 136(3): 466-478.
- Kaenkrai, Arthittaya, & Ketkaew, Kulthida. (2021). Nurse's roles on electronic screening media use in early childhood: Recommendations on empirical Evidences (บทบาทพยาบาลต่อการใช้สื่อหน้าจออิเล็กทรอนิกส์ในเด็กปฐมวัย: ข้อเสนอแนะตามหลักฐานเชิงประจักษ์). **Thai Journal of Health Education**, 44(1): 39-48.
- Kirwil, L. (2009). Parental mediation of children's internet use in different European countries. **Journal of Children and Media**, 3(4): 394-409.
- Kleebpung, Nonthasruang, Plitponkarpim, Adisak, Khamnong, Thirata, Lertawasadrakul, Orapin, Ruksee, Nootchanart, Permpoonputtana, Kannika, & Chumchua, Vasunun. (2021). **The Effects of Digital Device on Human Development in 21st**

- Century (ผลกระทบของสื่อดิจิทัลที่มีผลต่อพัฒนาการมนุษย์ในศตวรรษที่ 21).** Nakhon Pathom: National Institute for Child and Family Development, Mahidol University.
- Kreetapirom, Piyawut. (2020). **Screen time and Child's Health (เวลาหน้าจอ สุขภาพของลูก).** [Online]. Retrieved March 20, 2022 from [https:// mali.me/guide/screen-time-for-babies](https://mali.me/guide/screen-time-for-babies)
- Leethochawalit Atthanuphan, Manita, & Pechkoom, Orrakarn. (2015). Technology for young children: The suitable way of using (เทคโนโลยีกับเด็กปฐมวัย ใช้อย่างไรให้พอดี). **Journal of Education Silpakorn University**, 13(1): 23-34.
- Livingstone, S., & Helsper, E. J. (2008). Parental mediation of children's internet use. **Journal of Broadcasting & Electronic Media**, 52(4): 581-599.
- National Statistical Office, Ministry of Digital Economy and Society. (2021). **The ITU Indicators from the 2021 Household Survey on the Use of Information and Communication Technology (รายงานตัวชี้วัด ITU โครงการสำรวจ ICT ครึ่งเดือน 2564).** [Online]. Retrieved January 3, 2023 from https://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านICT/ตัวชี้วัดITU/ITU_64.pdf
- Nikken, P., & Jansz, J. (2014). Developing scales to measure parental mediation of young children's internet use. **Learning, Media and Technology**, 39(2): 250-266.
- Nikken, P., & Oprea, S. J. (2018). Guiding young children's digital media use: SES-differences in mediation concerns and competence. **Journal of Child and Family Studies**, 27(1): 1844-1857.
- Sansri, Thitamon. (2021). **The Study of Media Information and Digital Literacy (MIDL) and the Ability in Educating and Regulating the Online Media Usage of Parents with High School Children (การศึกษาความสัมพันธ์ของการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล กับความสามารถในการให้ความรู้และการกำกับดูแลพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ ของผู้ปกครองที่มีบุตรหลานในระดับชั้นมัธยมศึกษา).** Master's dissertation, Mahidol University, Nakhon Pathom, Thailand.
- Shin, W., & Li, B. (2017). Parental mediation of children's digital technology use in Singapore. **Journal of Children and Media**, 11(1): 1-19.
- UNESCO. (2022). **Unit of Digital Pedagogy and Learning Materials.** [Online]. Retrieved March 29, 2022 from <https://iite.unesco.org/unit-of-digital-pedagogy-and-learning-materials/>
- Yenjabok, Pornpip. (2003). Media literacy (การรู้เท่าทันสื่อ). **Humanities Journal**, 11: 111-121.